

Polskie Towarzystwo Heraldyczne

Ilona Matejko–Peterka

Książęta, pieczęcie i władza

Studium ze sfragistyki Piastów legnicko–brzeskich

Warszawa 2016

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
Rozdział 1	
Kształtowanie się księstwa legnicko-brzeskiego w okresie od XIII–XVII w.	15
1.1. Geneza i rozwój księstwa przed powstaniem zależności lennej od Korony Czeskiej (do 1329 r.)	16
1.2. Księstwo legnicko-brzeskie w czasach luksemburskich, podiebradzkich i jagiellońskich (1329–1526)	22
1.3. Przeobrażenia terytorialne księstwa legnicko-brzeskiego w dobie habsburskiej do śmierci ostatniego panującego Piasta (1526–1675) ...	29
Rozdział 2	
Treści symboliczne pieczęci książęcych	36
2.1. Pieczęć książęca w ujęciu semiotycznym	36
2.2. Typologie wyobrażeń pieczęci książęcych	38
Rozdział 3	
Książę jako wódz, rycerz i panujący	42
3.1. Ekspozycja wartości rycerskich na pieczęciach konnych	42
3.2. Pieczęć piesza autoprezentacją księcia–dowódcy	47
3.3. Manifestacja autorytetu panującego na pieczęciach popiersiowych i zoomorficznych	52
Rozdział 4	
Książę jako dostojnik kościelny	55
4.1. <i>Imago potestatis</i> na pieczęciach tronowych i popiersiowych	55
4.2. Symboliczne wyobrażenia oznak władzy i związków dynastycznych na pieczęciach herbowych osób duchownych	61
Rozdział 5	
Herby środkiem propagandy władzy	70
5.1. Kształtowanie się wyobrażeń heraldycznych w sfragistyce Piastów legnicko-brzeskich	70
5.2. Herby na usługach władcy – manifestacja przynależności rodowej i zwierzchności terytorialnej	73
5.3. Herby rodowe i mężowskie jako przejaw migracji małżeńskich oraz oznaki władzy na pieczęciach książęcych legnicko-brzeskich	79
Podsumowanie	91

Katalog pieczęci Piastów legnicko-brzeskich	95
Wprowadzenie do katalogu	97
Wykaz osób z uwzględnieniem publikowanych pieczęci książęcych	99
Tablica genealogiczna Piastów legnicko-brzeskich	252
Wykaz skrótów	255
Bibliografia	257
Indeks osobowy	283
Indeks geograficzny i topograficzny	295
Summary	298